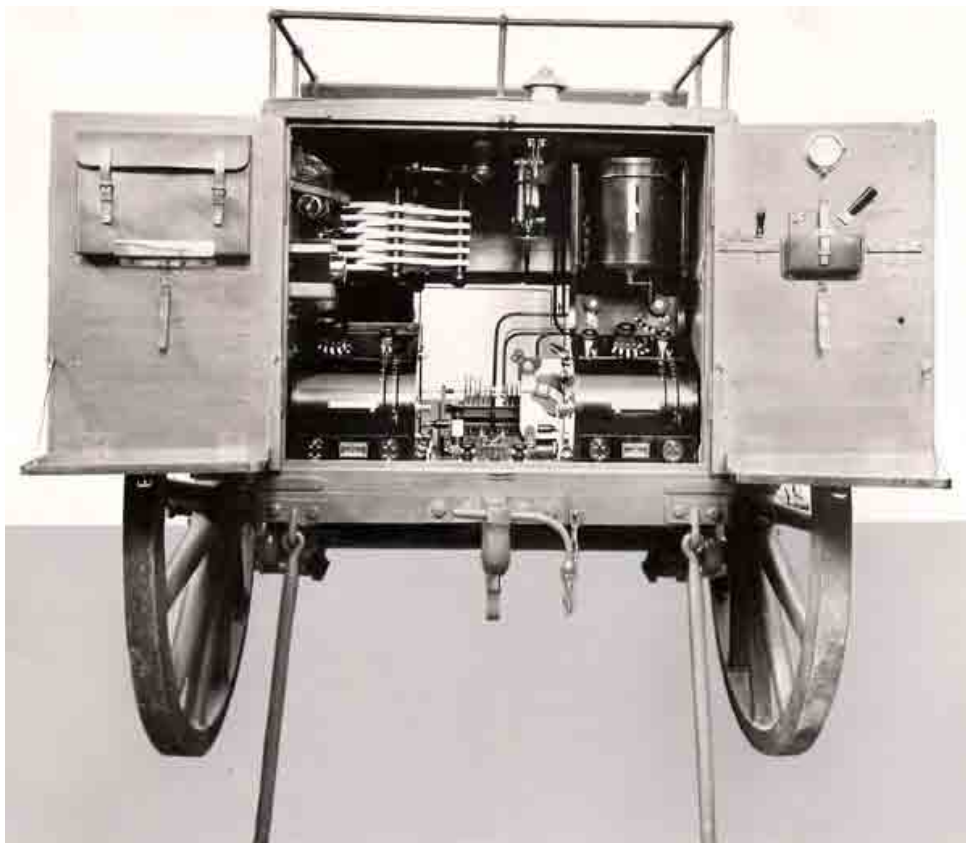

Här är en presentation av delar ur arméns:

Tunga fordonsburna radiostationer

Text och bilder är tagna ur
FHT Arméns tunga fordonsbundna radiostationer
En sammanställning från 1917 fram till 2000-talet
författad av Sven Bertilsson

Åkande fältradiostation m/17

Stationsvagn med sändare och mottagare

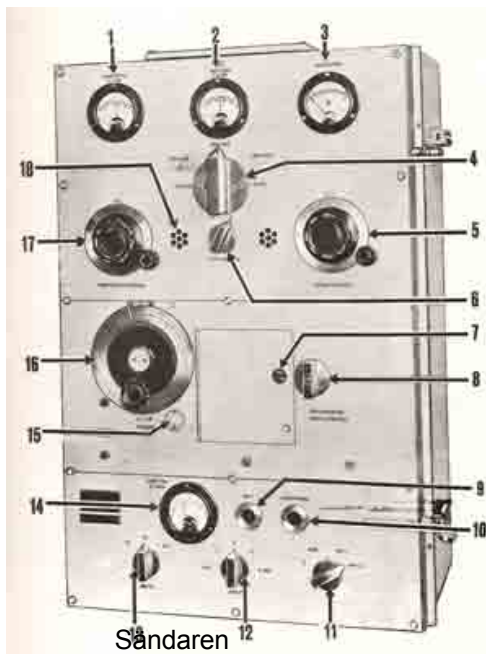
Den första radion var en sk
gnistsändare på 1,5 kW

Gnistsändarens räckvidd kunde
vara ända upp till 200 km.
Gnistradion var tillverkad av
Telefunken i Tyskland och inköpt i
1. världskrigets slutskede.

250 watts bilradiostation 250 W B1 m/40 250 W B1 T m/40

Andra världskriget startade den 1 september 1939 med Tysklands anfall på Polen och den 30 november anföll Sovjet Finland, med höjd beredskap och mobilisering i Sverige efter den finska gränsen i norr. Den 9 april 1940 anföll Tyskland Danmark och Norge. Sverige fann sig då omringat av fientliga styrkor, varför vi mobiliserade även i Skåne och efter gränsen mot Norge. Med två armékåror, fem fördelningar och en kavalleribrigad uppstod behov av en kraftig mobil radiostation för förbindelse mellan de högre staberna. Som ett resultat av detta behov beslutades att 72 radiobussar 250 W B1 skulle anskaffas.

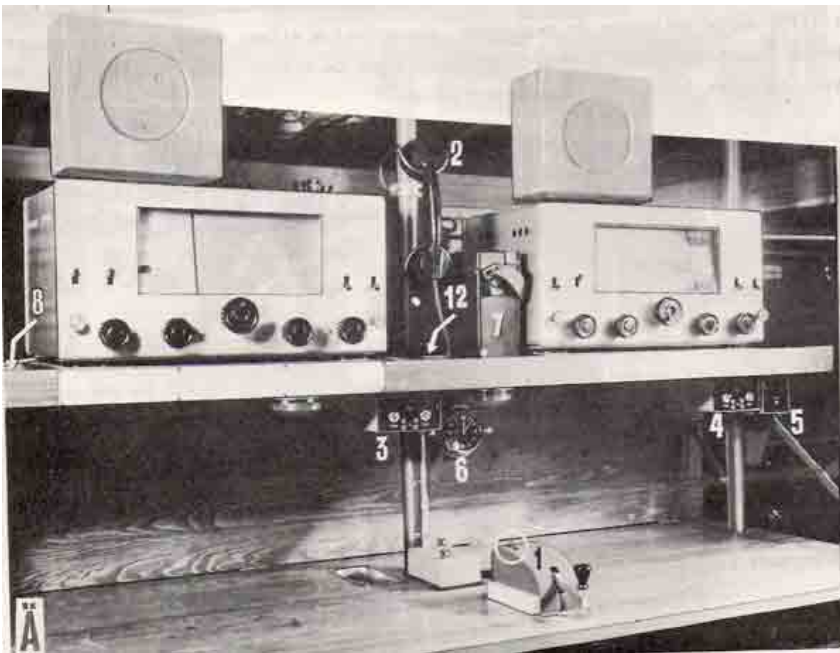

Tekniska data:

- Sändningsslag: telegrafi utan ton (A1) och med ton (A2) samt telefoni (A3)
- Antennkretseffekt: vid A 1 ca 250 W; vid A 2 ca 110 watt; vid A 3 ca 75 watt
- Antenn: en ca 6 m lång mast, som vid stationär användning kan förlängas med en
- 2,6 m antennstav. För mottagning används då en kastantenn bestående av
- två seriekopplade antennlinor.
- Räckvidd: a) under förflyttning med antennen i marschläge
- A1: 75 km A2: 50 km A3: 25 km
- b) under stillastående med antennen i normalläge
- A1: 300 km A2: 150 km A3: 50 km
- Frekvensomfång: sändaren 2,5-6,0 MHz fördelat på tre områden
- 1. 2,30-3,35 MHz 2. 3,35-4,50 MHz 3. 4,50-6,00 MHz
- Strömförbrukning: sändarens effektomkopplare i läge "5" och belastad 50 A
- Läge "GLÖD" 4 A

forts.

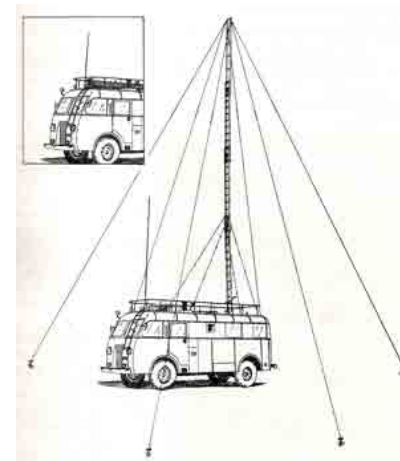
Forts. 250 watts bilradiostation (250 W B1 m/40 250 W B1 T m/40)

- **Tekniska data:**
- Fabrikat: Svenska Radioaktiebolaget (SRA), MKL 941
- Frekvensomfång: mottagarna 1,30-9,00 MHz fördelat på fem områden
- a) 1,30-2,60 MHz
- b) 2,60-4,20 MHz
- c) 4,20-5,80 MHz
- d) 5,80-7,40 MHz
- e) 7,40-9,00 MHz
- f)
- Mellanfrekvens: 465 kHz
- Känslighet: 50mW uteffekt 30% modulering vid 400 Hz med max 20%
- brusnivå = 2 μ V
- Uteffekt: ca 200 mW
- Bandbredd: vid 40 dB 12-22 kHz
- vid 3 dB 2-8 kHz
- Strömförbrukning: vardera mottagare 6 A

Radiostation 800 W (800 W B1 m/43)

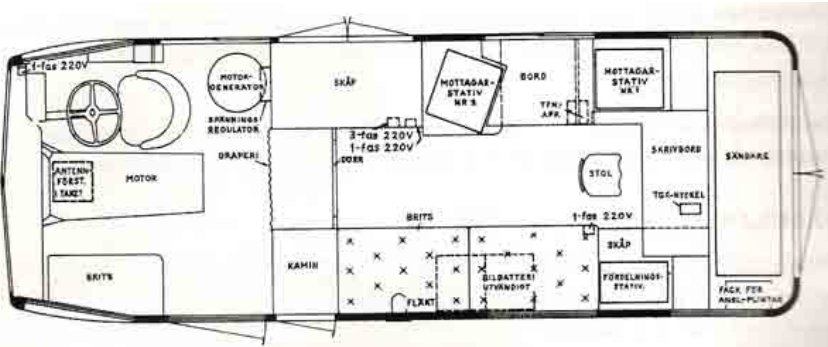
- Andra världskriget gav upphov till en enorm upprustning av det svenska försvaret. Antalet krigsförband fördubblades. 1943 års krigsorganisation omfattade tre kårer, 10 fördelningar och
- tre pansarbrigader samt kår- och fördelningsförband. Vi fick två nya truppslag, pansar och luftvärn samt för det fasta försvaret milo- och fo-staber. Med en sådan upprustning ökade behovet av stora mobila radiostationer. Därför anskaffades 20 stycken radiobussar 800 W, vilka
- tilldelades högkvarterets signalkompani och radiokompani, kårstationskompanier och fördelningsstationskompanier samt pansarbrigaderna.

- Bussen var en Scania-Vabis typ 8116/1 med sexcylindrig motor 130 hk. Stationen var av samma typ, som tidigare anskaffats för flygvapnets basorganisation. Bussen var hög och smal samt snedbelastad, vilket gjorde att den lätt välte. Manöverpedalerna var dessutom säregna, eftersom gaspedalen satt i mitten mellan broms- och kopplingspedalerna. Stationen betjänades av en radiogrupp bestående av gruppchef, ett underbefäl, fyra meniga samt en bilförare.

forts.

Radiostation 800 W (800 W B1 m/43), forts.

Mottaganläggningen omfattar två mottagarläggningar och en antennförstärkare, två mottagarstativ med vardera två mottagare och fyra vibratoromformare.

■ Tekniska data Sändare:

- Frekvensomfång 2,3 – 9,0 MHz
- Antenneffekt Vågtyp A1: 800 W
- Vågtyp A2 och A3: 200 W
- Effektbehov Ca 2,5 kW, uttages från yttre nät eller från bilens motor
- Nyckling möjlig med snabbskrivare. Maximal hastighet 2500 tecken/minut
- Modulering Kompressionsförstärkare för konstant modulering (A3)
- TABA-anordning Automatiskt tillslag av bärvågen vid tonfrekvensimpulser

■ Mottagarna:

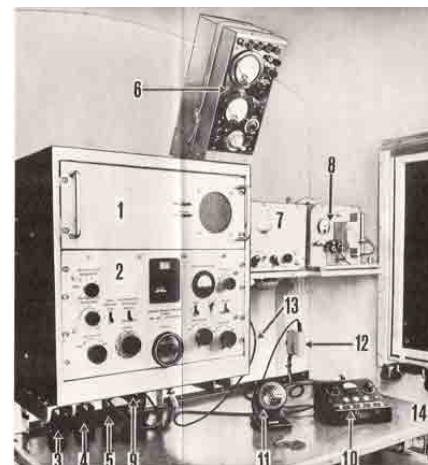
- 4 st MKL 940 tillverkade av Svenska Radioaktiebolaget:
- Tekniska data:
- Frekvensomfång 200-400 och 540-10000 kHz
- Vågtyp A1, A2 och A3
- Mottagarens selektivitet kan varieras manuellt.

Radiostation 75 watt (75 W Tp m/43)

- 150 st 75 W Tp m/43 anskaffades. Stationen ingick i högre stabsförband, samt som fast radio vid depåförband.
- Stationen betjänades av gruppchef, stf gruppchef och tre stationsmanskap.
- Satsen bestod av **Sändare**: typ 100 B innehållande avstämningseenhet, styrenhet modulatorenenhet och likriktarenhet.
- Till sändaren hör en låda med lock avsedd att användas vid transport och förrådsförvaring av stationen. Vikt 183 kg (totalvikt)
- **Mottagarlåda**: innehållande två mottagare typ MKL 941 med högtalare, telegraferingsnyckel, omkopplings- och anslutningsdetaljer, apparat för mellanhörning – intoning m m. Apparaterna är fastsatta i lådan som under transport tillslutes med ett lock. Vikt 160 kg (total)
- **Materiellåda**: innehållande antennmateriel, verktyg, reservmateriel (rör och säkringar), kablar m m. Vikt 60 kg (total)
- **Sändare Ackumulatorlådor** (2 st) vardera innehållande 2 batterier 6 V 85 Ah Vikt 90 kg
- **Elverkslåda**: innehållande ett elverk 1500 W 50 Hz Vikt 90 kg
- **Ledningsstolpar**: (14 st) längd 2,5 m för antennmaster Vikt 50 Kg

Signalpåhängsvagn m/46 (expeditions-, mottagare- och kontrollpåhängsvagn)

Kontrollplats.

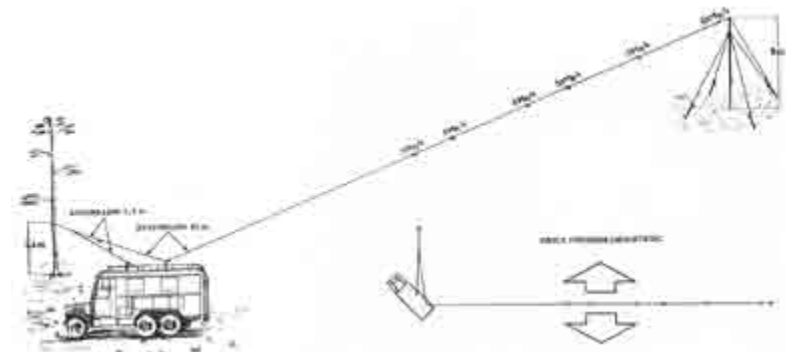
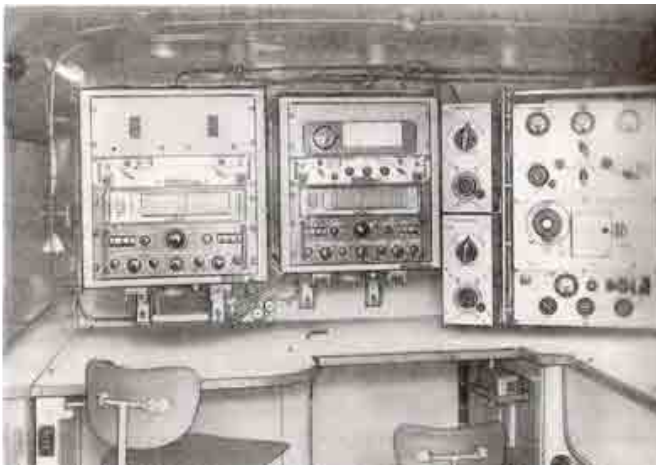
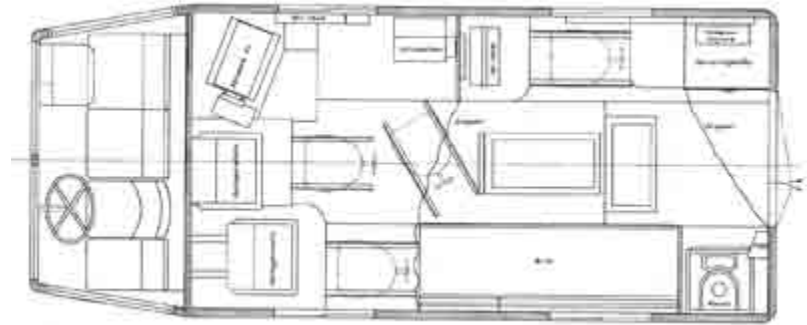
- **Mottagarvagnen** innehåller sju ordinarie och två reservplatser. Plats 4 är avsedd för vagnchefen (befälhavaren). Varje ordinarie mottagarplats är försedd med mottagare MKL 940, telegraferingsnyckel och fjärrmanöverapparat för radiostation 800 W BI. Vagnen är utrustad med telefonväxel 30 DI och At-tillsats.
- **Kontrollvagnen** innehåller fyra ordinarie och två reservplatser. Inredningen är densamma som i mottagarvagnen med undantag för att befälhavarens plats har ersatts med bord för bandspelare (upptagningsapparat). Dubbelplatserna i mottagarvagnen är här enkelplatser med en mottagare och radiograf. Kontrollvagnen har växel 10 DI.
- **Expeditionsvagnen** skiljer sig från de båda övriga vagnarna genom att samtliga bord utförts längsgående. Antalet platser i vagnen är nio, varav två reservplatser. Längst bak i vagnen är ett rum för ut- och inlämning av meddelanden.

Radiostation 600 (Ra 600)

- Ra 600 är en moderniserad upplaga av 250 W BI. Den tillkom i början av 1950-talet och installerades i en, efter andra världskriget, av amerikanska armén inköpt GMC med hytt. Fordonet benämndes i Sverige Terrängbil m/46. GMC står för General Motor Corporation.
- Radiostation 600 är en komplett radiostation som snabbt kan förflyttas, upprättas och brytas.
- Sändaren är samma som i 250 W BI, men mottagarna är utbytta mot Mt 600. I stationshytten ingår också en Ra 120 samt en växel 30 DI med At-tillsats.
- Stationsrummet är uppdelat i ett radiorum och ett telefon /expeditionsrum.
- Ra 600+Ra 120 ingick i fördelningssambandsbataljonens radiokompani.
- Den betjänades då av gruppchef (uoff), gruppchef stf, bilförare, radiomontör, två telefonister och två telegrafister
- I fördelningsstabsbataljon org 63 ingick en Ra 600+Ra 422 i uplatstroppen i fördelningsstabskompani
- 1. Ra 120 hade då blivit utbytt mot en Ra 422. Betjäningen var den samma som ovan.

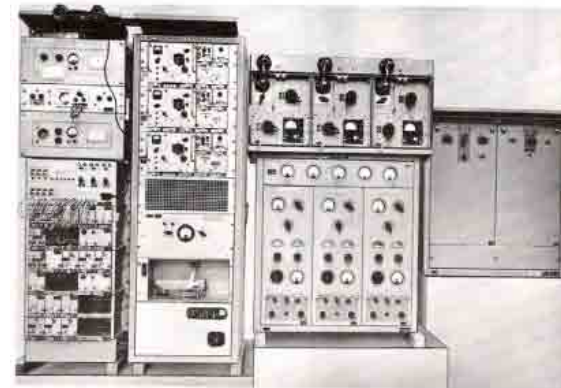
Forts.

Radiostation 600 (Ra 600), forts.

Radioterrängbil 936 med Radiostation 620 (Ra 620)

- Ra 620 är placerad i en hytt på ett terränggående fordonschassi Volvo Viking, L 38547 A, med omfattande radioutrustning:
- kortvågssändare CT 450 för tre kanaler
- tre radiomottagare Mt 600 för kortvågs- och LUFOR-mottagning
- fjärrnycklingsutrustning med radiolänk RI 320
- fjärrskriftsutrustning Fskr 308.

UK-station, byskilnings-
växel och tecknals-
utrustning

Styrinfernativ med
extra-modulator

KV-sändare med antenn-
anordningar
(överst)